

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Туристична і готельна індустрія»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»

освітньо-професійна програма: «Туризм і рекреація»

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КППЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік	Екзамен
Денна	1	2	30	30	4	8	78	150	–	2
Заочна	1	2,3	8	4	–	–	138	150	–	3

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2023 р.).

Робочу програму склав:

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу Юлія НОВАК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри
к. е. наук, доцент

Оксана ГУГУЛ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 242 Туризм, протокол № 1 від 30.08.2022 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
к. е. наук, доцент

Володимир МАЗУР

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Туристична і готельна індустрія»

1. Опис дисципліни «Туристична і готельна індустрія»

Дисципліна «Туристична і готельна індустрія»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти чи СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 24 Сфера обслуговування	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4 (якщо екзамен)	Спеціальність – 242 Туризм Освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2,3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 120		Індивідуальна робота: <i>Денна – 4</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Самостійна робота: <i>Денна – 78 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i>
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни "Туристична і готельна індустрія"

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни "Туристична і готельна індустрія" є сформування у студентів системи знань про індустрію гостинності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу "Туристична і готельна індустрія" студенти повинні:

- Знати значення і місце туристичної і готельної індустрії в структурі туристичної галузі, історію розвитку індустрії гостинності, статистику туризму, характеристику сегментів індустрії гостинності;
- Знати загальну характеристику світового готельного господарства, структуру світового готельного комплексу, основні показники діяльності сучасної готельної індустрії;
- Розуміти роль і місце туристичного бізнесу в розвитку економік різних країн, фактори, що впливають на розвиток туризму, значення готельної індустрії в індустрії туризму, принципи сегментації ринку готельних послуг;
- Знати місце туристичних та готельних підприємств в індустрії гостинності.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

K17. Здатність аналізувати рекреаційно -туристичний потенціал територій.

K18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

K20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного,

ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

2. Передумови для вивчення дисципліни.

Програма дисципліни “Туристична і готельна індустрія” інтегрує професійно-теоретичні знання та практику сучасних досліджень з метою підвищення ефективності управління персоналом в сфері туризму.

Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички спілкування, аналізу ділових ситуацій, привчити до об’єктивної оцінки своїх дій, до самоаналізу.

Вивчення курсу “Туристична і готельна індустрія” передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів (географія туризму), цілеспрямованої роботи надвивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи.

а. Результати навчання:

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи

суб’єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем

(адміністративно- управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

3. Зміст дисципліни “ Туристична і готельна індустрія ”

Змістовий модуль 1. Індустрія туризму та її складові

Тема 1. Історія розвитку туристичної та готельної індустрії.

Поняття і зміст індустрії гостинності. Історичні етапи та передумови виникнення готелів. Заклади розміщення Римської імперії. Готелі Середньовіччя. Готелі стародавнього Сходу. Готельна індустрія Америки.

Література: [4, 5, 3, 10]

Тема 2. Туристичні оператори та туристичні агенти як основні діячі індустрії туризму

Поняття туроператор та турагент. Цілі та завдання туристичних операторів. Цілі та завдання туристичних агентів. Умови співпраці між ними. Агентський договір. Класифікація туристичних агентів за різними ознаками. Агентські мережі

Література: [5, 11, 12, 6,7]

Тема 3. Заклади харчування та їх роль в організації туристичної індустрії

Поняття закладу харчування у туристичній індустрії. Види закладів харчування. Особливості функціонування закладів харчування.

Література: [2, 8, 3, 6, 4, 5]

Тема 4. Трансфер у туристичній індустрії

Поняття трансферу у туристичній індустрії. Особливості організації авіаперевезень. Чартерні та регулярні авіарейси. Особливості організації туристичних поїздок водним транспортом. Круїзи. Особливості автобусних та автомобільних турів.

Література: [2, 11, 12, 6, 7. 4]

Тема 5. Індустрія дозвілля, екскурсійне обслуговування та страхування у туризмі

Поняття анімації в туризмі. Аніматор та його функції, види анімації. Дитяча, спортивна, танцювальна та інша анімація. Екскурсійне обслуговування та вимоги до нього. Гіди. Страхування в туризмі та його види.

Література: [6, 8, , 10, 5, 7, 11]

Змістовий модуль 2. Готельна індустрія як складова індустрії туризму

Тема 6. Класифікації засобів розміщення

Типологія засобів розміщення. Класифікації засобів і умов розміщення, їх цілі та завдання. Класифікація засобів розміщення за функціональною ознакою. Класифікації засобів розміщення за іншими критеріями .

Література: [8, 3, 6, 4, 11]

Тема 7. Розвиток індустрії гостинності в світі.

Готельне господарство Європи та США та його особливості. Розвиток готельної індустрії Латинської Америки. Розвиток індустрії гостинності Азійського та Азійсько-Тихоокеанського регіону. Розвиток індустрії гостинності Африки

Література: [7, 8, 9, 3, 4, 8]

Тема 8. Організація діяльності готелю.

Організаційно-функціональна структура сучасних готелів. Служби готелю та організація їх роботи. Сучасні системи бронювання місць у готелях. Технологія прибиральних робіт у приміщеннях готелів.

Література: [11, 12, 6, 8, 5, 6, 4]

Тема 9. Світові готельні ланцюги

Поняття готелю і готельних ланцюгів. Історії розвитку готельних ланцюгів. Характеристика основних готельних ланцюгів світу. Франчайзинг та інші форми об'єднання у готельному бізнесі.

Література: [5, 6, 8, 3, 6, 4]

Тема 10. Глобалізація світового туристичного та готельного господарства

Поняття «глобалізації» та її особливості у сфері гостинності. Тенденції розвитку сфери туризму та готельного господарства. Експансія готельних ланцюгів за межі національних кордонів. Прогнози розвитку індустрії гостинності.

Література: [5, 11, 12, 6, 8, 2, 3]

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Туристична і готельна індустрія” Денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні і заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I						
Тема 1. Історія розвитку туристичної та готельної індустрії.	4	4			6	Завдання, кейси
Тема 2. Туристичні оператори та туристичні агенти як основні діячі індустрії туризму	4	4		1	8	Тести, питання
Тема 3. Заклади харчування та їх роль в організації туристичної індустрії	2	2	1		8	Питання, реферат, завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II						
Тема 4. Трансфер у туристичній індустрії	2	2		1	6	Тести, питання, реферати
Тема 5. Індустрія дозвілля, екскурсійне обслуговування та страхування у туризмі	2	2	1		6	Питання, завдання, реферат
Тема 6. Готельна індустрія як складова індустрії туризму	2	2		1	8	Тести, питання, реферати, завдання, задачі
Тема 7. Класифікації засобів розміщення	2	2	1	1	6	Питання, реферат, завдання
Тема 8. Розвиток індустрії гостинності в світі.	4	4		1	8	Тести, питання, реферати, завдання, задачі
Тема 9. Організація діяльності готелю.	2	2	1	1	8	Тести, питання
Тема 10. Світові готельні ланцюги	4	4		1	6	Тести, питання, реферати, завдання, задачі
Тема 11. Глобалізація світового туристичного та готельного господарства	2	2		1	8	Тести, питання, реферати, завдання, задачі
Разом	30	30	4	8	78	

Заочна форма навчання			
Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
Тема 1. Історія розвитку туристичної та готельної індустрії.	1	1	18
Тема 2. Туристичні оператори та туристичні агенти як основні діячі індустрії туризму	1		16
Тема 3. Заклади харчування та їх роль в організації туристичної індустрії	1	1	16
Тема 4. Готельна індустрія як складова індустрії туризму	1		18
Тема 5. Класифікації засобів розміщення	1		18
Тема 6. Розвиток індустрії гостинності в світі.	1	1	16
Тема 7. Організація діяльності готелю.	1		18
Тема 8. Глобалізація світового туристичного та готельного господарства	1	1	18
	8	4	138

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття 1.

ТЕМА: Історія розвитку туристичної та готельної індустрії.

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст індустрії гостинності.
2. Історичні етапи та передумови виникнення готелів.
3. Заклади розміщення Римської імперії. Готелі Середньовіччя.
Готелі стародавнього Сходу. Готельна індустрія Америки.

Література: [4, 5, 3, 10]

Практичне заняття 2.

ТЕМА: Туристичні оператори та туристичні агенти як основні

діячі індустрії туризму Питання для обговорення:

1. Поняття туроператор та турагент.
2. Цілі та завдання туристичних операторів.
3. Цілі та завдання туристичних агентів.
4. Умови співпраці між ними.
5. Агентський договір.
6. Класифікація туристичних агентів за різними ознаками.
7. Агентські мережі

Література: [5, 11, 12, 6,7]

Практичне заняття 3.

Тема: Заклади харчування та їх роль в організації

туристичної індустрії Питання для обговорення:

1. Поняття закладу харчування у туристичній індустрії.
2. Види закладів харчування.
3. Особливості функціонування

закладів харчування. Література: [2, 8, 3, 6, 4, 5]

Практичне заняття 4.

Тема: Трансфер у туристичній

індустрії Питання для

обговорення:

1. Поняття трансферу у туристичній індустрії.
2. Особливості організації авіап перевезень.
3. Чартерні та регулярні авіарейси.
4. Особливості організації туристичних поїздок водним транспортом.
5. Круїзи.
6. Особливості автобусних та

автомобільних турів. Література: [2, 11, 12, 6, 7. 4]

Практичне заняття 5.

Тема: Індустрія дозвілля, екскурсійне обслуговування та страхування у туризмі Питання для обговорення:

1. Поняття анімації в туризмі.
2. Аніматор та його функції, види анімації.
3. Дитяча, спортивна, танцювальна та інша анімація.
4. Екскурсійне обслуговування та вимоги до нього.
5. Гіди.
6. Страхування в туризмі та його види.

Література: [6, 8, , 10, 5, 7, 11]

Практичне заняття 6.

Тема: Класифікації засобів розміщення Питання для обговорення:

Типологія засобів розміщення.

1. Класифікації засобів і умов розміщення, їх цілі та завдання.
2. Класифікація засобів розміщення за функціональною ознакою.
3. Класифікації засобів розміщення за іншими

критеріями .Література: [8, 3, 6, 4, 11]

Практичне заняття 7.

Тема: Розвиток індустрії гостинності в світі. Питання для обговорення:

1. Готельне господарство Європи та США та його особливості.
2. Розвиток готельної індустрії Латинської Америки.
3. Розвиток індустрії гостинності Азійського та Азійсько-Тихоокеанського регіону.
4. Розвиток індустрії гостинності Африки

Література: [7, 8, 9, 3, 4, 8]

Практичне заняття 8.

Тема: Організація діяльності готелю. Питання для обговорення:

1. Організаційно-функціональна структура сучасних готелів.

2. Служби готелю та організація їх роботи.
3. Сучасні системи бронювання місць у готелях.
4. Технологія прибиральних робіт у

приміщеннях готелів. Література: [11, 12, 6, 8, 5, 6, 4]

Практичне заняття 9. Тема: Світові готельні ланцюги Питання для обговорення:

1. Поняття готелю і готельних ланцюгів.
2. Історії розвитку готельних ланцюгів.
3. Характеристика основних готельних ланцюгів світу.
4. Франчайзинг та інші форми об'єднання у

готельному бізнесі. Література: [5, 6, 8, 3, 6, 4] практичне заняття 10.

Тема: Глобалізація світового туристичного та готельного господарства. Питання для обговорення:

1. Поняття «глобалізації» та її особливості у сфері гостинності.
2. Тенденції розвитку сфери туризму та готельного господарства.
3. Експансія готельних ланцюгів за межі національних кордонів.
4. Прогнози розвитку

індустрії гостинності.

Література: [5, 11, 12, 6, 8, 2, 3]

6. Тематика самостійної роботи – 78/138 год.

1. Індустрія гостинності: основні поняття і складові елементи.
2. Роль і місце гостинності в сфері послуг.
3. Індустрія гостинності: вчора, сьогодні, завтра.
4. Нормативно-правове регулювання діяльності індустрії гостинності.
5. Управління якістю в індустрії гостинності.
6. Готель як основна складова індустрії гостинності.
7. Система класифікації готелів та інших засобів розміщення.

8. Сертифікація готельних підприємств.
9. Основні показники роботи готельних підприємств.
10. Матеріально-технічне забезпечення готельного підприємства.
11. Відбір, підбір і підготовка кадрів в готелі.
12. Навчання, адаптація та відтворення кадрів в готелі
13. Основні служби готелю і їх характеристика.
14. Організація діяльності служби попереднього бронювання.
15. Готельна послуга: структура, процес надання та складові елементи.
16. Механізм продажу послуг готельного сервісу.
17. Надання додаткових послуг в готельних підприємствах.
18. Удосконалення якості послуг в готельних підприємствах. Роль і значення реклами в просуванні готельних послуг.
19. Методи оцінки персоналу в готельному господарстві.
20. Формування зовнішнього середовища і інтер'єру готелів.
21. Інформатизація та автоматизація в засобах розміщення.
22. Специфіка готельного сектора.
23. Конфлікти в готельної організації та їх дозвіл.
24. Індустрія харчування в індустрії гостинності.
25. Охорона праці і запобігання правопорушенням в готелі.
26. Тарифна політика та управління доходами в готельному бізнесі.
27. Інформаційні технології в управлінні готелем.
28. Організація управління готелем.
29. Стилi і методи управління персоналом готельного підприємства.
30. Міжнародні стандарти якості в індустрії гостинності.
31. Структура міжнародного ринку ділового туризму: бізнес-тури: конгресновиставковий туризм, інієтив-туризм.
32. Характеристика релігійного туризму: паломництво, екскурсійний туризм релігійної тематики, науковий туризм з релігієзнавчими цілями.
33. Лікувально-оздоровчий туризм у світі: сучасний стан та перспективи розвитку.

34. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків. Основні рецептивні генеруючі країни для туристичних макрорегіонів.
35. Суб'єкти міжнародного туристичного ринку – виконавці туристичних послуг.
36. Проблеми сегментування міжнародного ринку туристичних послуг.
37. Критерії виділення ринкового сегменту: міжгрупова етерогенність, гомогенність, вимірність, ємність, доступність для фірми.
38. Здійснення сегментування міжнародного туристичного ринку за географічними, демографічними та соціально-економічними ознаками.
39. Психологічне сегментування міжнародного ринку туристичних послуг.
40. Фактори формування туристичного попиту у відправляючій та приймаючій країнах.
41. Властивості туристичного попиту: динамізм, комплексність, еластичність, сезонність.
42. Сучасні тенденції у туристичному попиті та його соціально-економічні модифікації.
43. Етапи розвитку міжнародного туризму в Україні.
44. Кон'юнктурна оцінка сучасного стану вітчизняного ринку міжнародного туризму.
45. Стримуючі фактори розвитку іноземного туризму в Україні.
46. Розвиток ринку міжнародного туризму в Україні. Характеристика та аналіз структури вітчизняної матеріально-технічної бази іноземного туризму.
47. Вихід на міжнародний туристичний ринок приватних підприємств і організацій сфери туризму України.
48. Співробітництво України з іноземними країнами в галузі міжнародного туризму.
49. Напрями подальшого розвитку вітчизняного ринку міжнародного туризму.

7. Тренінг, комплексне практичне індивідуальне завдання

Тематика: аналіз туристичної та готельної

індустрії країни Порядок проведення:

1. Обрати країну.
2. Ознайомитися з специфікою туристичної та готельної індустрії .
3. Здійснити аналіз туристичної індустрії.
4. Здійснити аналіз готельної індустрії.
5. Представити результати проведеного тренінгу у вигляді невеликого групового звіту про досліджені об'єкти.

Комплексне практичне індивідуальне завдання здійснюється на основі аналізу туристичної компанії або готелю, обраної студентом і реалізовується у вигляді наскрізної задачі, яка включає конкретні завдання з основних тем курсу “Туристична і готельна індустрія”

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Туристична і готельна індустрія» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- тестування;
- модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КПЗ;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Туристична і готельна індустрія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20 %	20 %	20 %	40 %
1. Опитування (тестування) під час заняття (Тема 1-5 по 10 балів) = 50 балів 2. Письмова робота = 50 балів.	1. Опитування (тестування) під час занять (Тема 6-11 по 5 балів) = 30 балів 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Участь у тренінгу = 30 балів. 2. Підготовка та захист КПЗ – макс. 70 балів	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 20 балів, а у підсумку = 40 балів 2. Практичне завдання = 60 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Ноутбук	1-11
2	Мультимедійний проектор	1-11
3	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-11
4	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-11
5	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox</i>)	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р./ [Упоряд. Руснак Ю. І.]. - К.: ЦУЛ, 2012. - 242 с.
2. ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів.

3. 3. ДСТУ ISO 9004-2-96 Управління якістю та елементи системи якості. Частина 2.Настанови щодо послуг. - Чинний від 01.07.97.
4. Біль М. М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект) : автореф. дис. . канд. наук з держ. упр. /М. М. Біль. – Л. : Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. При Президентові України, 2019. – 19 с.
5. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. Для студентів вищ. навч. закл. / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 224 с.
6. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Зб.нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В. К. Федорченка / Київ, ун-т туризму, економіки і права. — К. : Юрінком Інтер, 2020. — 640 с.
7. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол. авт. ; за ред. А. Ю.Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 220 с
8. Promoting Sustainable Tourism in North America’s Natural Areas: The Steps Forward URL:<http://www3.cec.org/islandora/fr/item/1602-promoting-sustainable-tourism-in-north-americas-natural-areas-en.pdf>
9. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/>
10. North American Tourism Destination Market Insights, 2019 – Analysis of Source Markets, Infrastructure & Attractions, and Risks & Opportunities UR L:<https://www.businesswire.com/news/home/20190730005481/en/NorthAmerican-Tourism-Destination-Market-Insights-2019>
11. EUROSTAT. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> International Journal of Tourism Research URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15221970i>